

Савчук О.П., Штайнер Т.В.
ДЗ «ПНПУ імені К.Д.Ушинського» м. Одеса, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Професійно - педагогічна підготовка майбутніх учителів технологій є багатоаспектною та має за мету: забезпечення якісної підготовки спеціалістів як головної ланки організації роботи вишів; перехід до багатоступеневої підготовки і створення системи безперервної освіти, а в цьому контексті зміна навчальних планів із зменшення аудиторного навантаження на 30% зі зміною порядку викладання й обсягу різних навчальних дисциплін; організацію індивідуальної роботи зі студентом, розвиток навичок самостійної роботи; активізація підготовки спеціалістів за цільовими договорами за участі замовника у роботі державної екзаменаційної комісії з державної атестації системи знань, умінь і навичок студента-випускника [6].

Загальноосвітні школи працюють за оновленими програмами з трудового навчання для 5-9 класів (модульна система). Технологічні модулі цих програм базуються на проектно-технологічному підході [4].

Державний стандарт освітньої галузі «Технологія» вимагає перегляду питань, пов'язаних із підготовкою майбутніх учителів до подальшої професії: формування технологічної освіченості, розвиток здібностей до творчої діяльності, культури праці, підготовка до трудової діяльності з урахуванням технологізації суспільства, забезпечення технічної та технологічної освіти, залучення до проектно-технологічної, інформаційної, художньо-трудова та дослідницької діяльності [2].

Питаннями фахової підготовки вчителів технологій на сучасному етапі займаються науковці В. Бурдуна, М. Курача, Н.Лазаренко, В. Солов'я та ін.

Вимоги, які постають перед майбутніми вчителями технології потребують умінь враховувати єдність теоретичної, методичної і практичної підготовки, та мають за мету: усвідомлення сутності освітньої мети трудової підготовки учнівської молоді; володіння сучасними педагогічними та виробничими технологіями; знання основних закономірностей психологічного

та фізичного розвитку дитини на різних вікових етапах; знання естетичних вимог до виготовлення об'єкта праці; знання основних видів декоративно-прикладного мистецтва; умінь організовувати різну за змістом і формами художньо-трудова діяльність; умінь планувати різну за формою і характером позаурочну роботу, обґрунтовувати методи здійснення навчально-виховного процесу; умінь проектувати дидактичні матеріали щодо забезпечення теоретичного та практичного навчання, самостійної роботи учнів.

Специфіка навчання майбутніх учителів технологій потребує об'єднання умінь, навичок трудової діяльності з формуванням досить високого рівня освіченості студентів, здатності розуміти художні цінності, формування смаку, естетичних почуттів. Все це потребує змін у підготовці майбутніх учителів технологій та перегляду структури навчального матеріалу програми практикуму в навчальних майстернях для вчителів трудового навчання.

Професійна підготовка - отримання кваліфікації за відповідним напрямом підготовки або спеціальності [3].

Професійно-педагогічна підготовка - система організаційних і педагогічних заходів, що забезпечує формування в особистості професійної спрямованості, знань, умінь, навичок і професійної готовності [5, с.163].

Професійна підготовка майбутніх фахівців галузі «Технологія» передбачає цикл спеціальних технічних дисциплін, під час викладання яких студенти набувають техніку технологічних знань; отримують досвід практичної діяльності; вчать розуміти мову техніки і технології; використовують конструкторську і технологічну документацію; знайомляться з навчальним обладнанням; приділяють увагу формуванню технічних понять, просторових уявлень; умінь складати і розбирати креслення і схеми; розширюють політехнічний кругозір.

Поряд із вміннями майбутніх учителів технологій - ефективно використовувати робочий час, прийоми праці, економно витрачати матеріали, електроенергію, відмінна якість продукції, трудова активність і творче, раціоналізаторське ставлення до процесу праці, трудова, виробнича, технологічна дисципліна, естетично оформлювати вироби, дотримуватися особистої гігієни й техніки безпеки, важливою особливістю майбутньої професійної підготовки учителів технології є володіння високою графічною культурою та здатність передачі технічної інформації невербальним способом

(за допомогою креслення), що є важливим під час організації навчально-виховного процесу вищого педагогічного навчального закладу.

Один з основних шляхів удосконалення підготовки майбутніх учителів технологій є доповнення та заміна традиційних спецдисциплін - новими інтегрованими навчальними курсами із використанням сучасних інноваційних педагогічних технологій. Як наголошує В. Гончарова, потрібне «глибоке структурування навчального матеріалу»[1]. Покращення навчального процесу та підвищення його ефективності полягає у цілісності системи, виявлені зв'язків між різними науками, простеження у переході між різними предметами і явищами.

Отже, модернізація традиційної системи підготовки фахівців освітньої галузі «Технологія», має за мету розробку та реалізацію нової комплексної методичної системи.

Згідно з законом України «Про вищу освіту» при підготовці фахівців за спеціальністю 6.010103 «Технологічна освіта» [3] однією з найважливіших передумов формування конструкторсько-технологічної компетентності вчителя технології є вивчення дисциплін циклу машинознавства, що входять до складу цієї спеціальності: «Технологія і виробництво конструкційних матеріалів», «Матеріалознавство», «Технологія машинобудування», «Обробка конструкційних матеріалів», «Інженерна та комп'ютерна графіка», «Основи електротехніки», «Основи техніки і технології», «Методика викладання технічних дисциплін». Дисципліни циклу машинознавства вимагають реалізації практичної діяльності викладача.

Оволодіння графічними техніками є ґрунтовною частиною методичної системи навчання в процесі художньо-графічної підготовки студентів, яка потребує системи вправ, націлених на формування навичок та вмінь графічного відтворення об'єктів зображення, тобто оволодіння прийомами та способами виразного малюнка, просторове розрізнення та сприйняття, просторова уява, розумове оперування просторовими образами, характеристики психічного відображення просторових властивостей предметів.

Професійної підготовки майбутніх учителів «Технологій» має ґрунтуватися на чіткому виборі форм і методів навчання з урахуванням сучасних вимог освіти: кваліфікаційних характеристик вчителя і робочих професій певних галузей промислового й непромислового виробництва, вимог системи

безперервної професійної освіти, суб'єктно-діяльнісного підходу до професійної підготовки, вікових та індивідуальних можливостей студентів.

Література

1. Гончаров В. Діалектика традиційного та інноваційного у підготовці сучасного вчителя. / В. Галиця // Вища освіта України. – 2012. – №4. – С. 44 – 50.
2. Державний стандарт базової і повної середньої освіти // Дивослово. – 2004. – № 3. – С. 76–80.
3. Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014. – № 37-38. – С. 2716.
4. Кoberник О.М. Проектно-технологічна система трудового навчання / О. М. Кoberник // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2003. – № 4. – С.8–12
5. Словник психолого-педагогічних термінів і понять (на допомогу працівнику сільської школи) / [укл. Ю.В. Буган, В.І. Уруський]. — Тернопіль : ТОКІППО, 2001. — 179 с.
6. Цвілик С. В. Наступність графічної підготовки вчителя трудового навчання в контексті сучасної технології / С. В. Цвілик // Трудова підготовка в закладах освіти України. – 2003 – № 3. – С. 33–36.